

SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzetta 18 - Cena oglasov po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev 27.

GORICA DNE 7. JULIJA 1948.

Cena L. 15

Kako je z nevmešavanjem v zadeve drugih držav s krščanskega stališča?

O nevmešavanju držav v zadeve drugih držav pišejo časopisi prav pogostoma. Posebno diktatorske države zelo vpijejo proti temu, da bi se druge države vtikale v njihove notranje in zunanje zadeve, čeprav se one same neprestano in na vse mogoče načine vtikajo v vse zadeve drugih, zlasti demokratičnih držav. Tako smo zdaj brali o tem, da n. pr. Titovi komunisti nočejo, da bi se Kominform (Rusija) vtikal v njihove zadeve. Kako naj sodimo o takem vmešavanju ali nevmešavanju?

Po našem mnenju prav tako kakor o vmešavanju ene države v zadeve druge države. Ni dvoma, da se vsaka družina upira temu, da bi se sosednja družina vtikala v njene družinske razmere in tako ovirala njeno svobodo. Zlasti je ljudem zoprno, ako se drugi ljudje zanimajo za njihove družinske spore, domače navade, gospodarske prilike itd.

In vendar so včasih ljudje dolžni poseči v družinske razmere drugih, ako to zahteva velika korist ali potreba njih samih ali dotične družine, ali tudi le kakoga njenega člana.

Primeri naj to pojasni. Če greš po cesti in slišiš, da se pri sosedovih prereka, kakor se tu pa tam godi tudi v dobrih družinah, ti ni dovoljeno prisluškovati in posegati v njihov prepričanje, ki ga bodo tako ali tako brez hudih posledic sami poravnali. — Če pa slišiš, da kdo v družini svojega brata, očeta, mater ali otroka nečloveško pretepa itd., si dolžan, ako ti je to mogoče, poseči vmes in pomagati težko prizadeti osebi, če si sama ne more pomagati. Tudi če so v sosednji hiši take razmere, da postanejo zelo škodljive tvoji lastni družini, smeš in moraš nastopiti, da obvaruješ svoj dom gospodarske ali moralne škode.

Tako je tudi glede držav. Če so v kakih državah take razmere, da postanejo zelo nevarne drugim državam, so le-te dolžne skrbeti, da jim postane dotična država neškodljiva. Če se v kakih državah godijo državljani, tako velike krivice, da jim ni več mogoče niti človeka vredno življenje, zahteva človeška solidarnost in krščanska ljubezen, da druge države posežejo vmes in jim pomagajo v tako veliki stiski najprej z miroljubnimi sredstvi, potem pa tudi s silo, ako jim je to mogoče brez posebne nevarnosti za svojo lastno državo.

Sodobni svet in zlasti veliki narodi so si pred Bogom gotovo zelo obtežili vest, ko so dopuščali, da je mogla skozi trideset let rdeča diktatura v Rusiji tlačiti na tako nečloveški način milijone in milijone po božji podobi ustvarjenih bitij. — In tem ubogim bitjem niso priskočili niti toliko na pomoč, da bi s tiskom zbudili med civiliziranim svetom zanimanje za njihovo trpljenje in sočutje z njimi.

Sv. oče Pij XI. je večkrat tožil nad »zaroto molka«. In svet ni o zatiranju ubogega ruskega naroda le molčal, ampak je celo poveličeval nekake socialne pridobitve sovjetskega režima, katerih danes vsi vemo, da jih ni.

Rdeča propaganda je dosegla tudi to, da so se našli celo med duhovniki ljudje, ki so z navdušenjem govorili o »napredni Rusiji« — in niso prav nič verjeli, da tam ječijo milijoni v najstrašnejšem trpljenju.

Nevmešavanje v zadeve drugih držav je v normalnih razmerah dolžnost, *včasih je pa zločin nad svojim bližnjim.*

Razumljivo pa je, da ljudje z najbolj črno vestjo najbolj vpijejo, naj se ljudje v njihove zadeve ne vtikajo.

Če so drugi narodi brez sočutja do milijonov in milijonov slovenskih trpinov, imejmo vsaj mi nekaj srca zanje in molimo, da bi jim Bog sam pomagal po tolikem trpljenju do prave svobode.

Tudi srbska cerkev se pogumno bori proti rdeči diktaturi

O zadržanju srbske pravoslavne cerkve do Titovega komunističnega režima si je težko ustvariti pravo sodbo. Če človek posluša režimsko usmerjeno časopisje, bi se zdelo, da srbska pravoslavna cerkev po zgledu ruske za silo sodeluje z režimom. Vendar je o takem sodelovanju le bolj malo poročil. Na drugi strani pa prihajajo poročila o ostrem nastopu nekaterih cerkvenih predstavnikov iste cerkve proti režimu in njegovim cerkveni politiki. Med najglasnejšimi protesti srbske cerkve zoper režim v sedanjih Jugoslaviji je brez dvoma nastop škofa Varnave Vojislava Nastića, katerega je sodilo sodišče v Sarajevu od 26. febr. do 1. marca t. l. Proces zoper škofa Varnavo je bil prirejen kot proces zoper vsi srbsko pravosl. cerkev, da bi razgalili njeno zločinsko in protinacionalno delovanje. Zato se je vršil kot vsi taki procesi prej in pozneje z velikanskim propagandnim aparatom. Zaradi junaškega nastopa škofa Varnave pa je dosegel ravno nasprotno.

Po prečitaniu obtožnice je škof izjavil: »Vaše obtožbe so lažne od začetka do konca in jaz se jih ne bojim. Lahko me ubijete, toda to ni važno; srbski narod je zoper vas in prav ves civilizirani svet vas prezira: vi ste vojno že izgubili...«

Škofovi sodniki, trije malo solani moške, niso vedeli, kako bi si pomagali pred tako junaško obrambo škofa Varnave, na katero niso bili pripravljani.

trdi, da je padlo en milijon tri sto tisoč žrtev srbskega naroda zaradi srpa in kladiva. Odgovor se je glasil: »Da, napisal sem to poročilo z lastno roko, in če število ni točno, je temu krivo samo to, ker ste od dneva, ko sem jaz to napisal, pobili še veliko drugih žrtev našega naroda in je zato njihovo število še dosti večje.«

Končno so proces 1. marca zaključili in vladiko Nastića obsodili na enajst let prisilnega dela, ter ga tudi koj odpeljali v Zenico.

Iz vsega tega se vidi, da srbska cerkev ni klonila pred Titovim režimom in da se tudi srbski narod še vedno bori po šumah Bosne in Hercegovine »za krst častni in slobodu zlatnu«.

Pomanjkanje duhovnikov

Iz poročil naših beguncev in iz drugih virov vemo, da je pomanjkanje duhovnikov v Južni Ameriki silno veliko. V Braziliji n. pr., ki ima 40 milijonov prebivalcev, deluje samo 6 tisoč duhovnikov. V rednih razmerah bi jih moralo biti 60 tisoč. V Paragvaju pride na en milijon vernikov komaj 75 duhovnikov. Tudi v Argentini ni veliko bolje. Zato pa morajo tam duhovniki ob nedeljah brati vsaj tri sv. maše. Nekateri tudi več.

V Senju popravljajo stolnico

V tem mestu Hrvaškega Primorja popravljajo porušeno stolno cerkev, ki je bila bombardirana med zadnjo vojno ter hudo poškodovana. Posvetili so jo v 17. stoletju v čast vzhovzetju Marijinemu. Dolga je 39 m, široka pa 22 m. Ima tri ladje. Sedaj popravljajo porušeno streho; upajo, da bodo počasi popravili še ostalo. Za obnovo cerkve se zanimajo tudi hevske državne oblasti, ki so nakazale v ta namen precejšnjo vsoto denarja in dale na razpolago arhitekta in tudi gradbeni material.

Tu se nam vsiljuje vprašanje: Kdaj bo narodna oblast v republiki Sloveniji pokazala toliko razumevanja za verske potrebe slov. ljudstva ter začela popravljati cerkve, ki so jih med vojno porušili na Slovenskem, n. pr. v Idriji, Gragarju, Renčah itd.? In še nekaj: Bo li v Novi Gorici poleg gimnazije, ljudskega doma itd. kaj prostora tudi za dostojno stolnico Nove Gorice?

Bolj kot obnovljenja razdrtih svetišč pa pogreša tamkajšnja Cerkev resnične in popolne svobode za duhovnike in vernike.

Vesoljni cerkveni zbor krščanskih cerkva

pripravljajo v Amsterdamu na Holandskem za prihodnji mesec avgust. Na zbor pride 450 zastopnikov raznih protestantskih ločin.

Med protestanti se opaža močno gibanje za zedinjenje vseh cerkv. Eno tako gibanje se je začelo v Ameriki leta 1910. Začela sta ga newyorški superintendant dr. Brent in Robert Gardiner. Drugo sorodno gibanje se je začelo malo pozneje v Evropi, zlasti na Švedskem. Obe ti gibanji sta se združili leta 1938, ko sta uvideli, da imata prav za prav iste cilje. Tega leta so tudi sklenili, da skličejo neke vrste vesoljni cerkveni zbor vseh protestantskih cerkva. Vojna je to začasno preprečila. Sedaj pa so se odločili, da zamisel izvedejo. Na zbor so vabljeni tudi katoličani in pravoslavni.

Tudi v Rimu je po vojni nastalo podobno gibanje, ki pa skuša združiti protestante in katoličane. Odbor je sestavljen iz odličnih profesorjev in učenjakov obeh veroizpovedi, ki iščejo zблиžanja med katoličani in protestanti. Otroci bi torej radi spravili, kar so očetje razdružili. Za nas katoličane je stvar zelo enostavna: edinstvo med kristjani je pač možna le tako, da se otroci vrnejo k veri, ki so jo njihovi očetje zapustili. Do tega ne bomo tako hitro prišli. Toda že dejstvo, da se resni predstavniki vseh cerkva razgovarjajo o tem in debatajo, je razveseljivo. Ker se v politiki ne morejo razumeti, se bodo morda ljudje zopet našli skupaj v veri v Kristusa in njegovo Cerkev.

Tudi v Rimu je po vojni nastalo podobno gibanje, ki pa skuša združiti protestante in katoličane. Odbor je sestavljen iz odličnih profesorjev in učenjakov obeh veroizpovedi, ki iščejo zблиžanja med katoličani in protestanti. Otroci bi torej radi spravili, kar so očetje razdružili. Za nas katoličane je stvar zelo enostavna: edinstvo med kristjani je pač možna le tako, da se otroci vrnejo k veri, ki so jo njihovi očetje zapustili. Do tega ne bomo tako hitro prišli. Toda že dejstvo, da se resni predstavniki vseh cerkva razgovarjajo o tem in debatajo, je razveseljivo. Ker se v politiki ne morejo razumeti, se bodo morda ljudje zopet našli skupaj v veri v Kristusa in njegovo Cerkev.

»Ali ste tako govorili?« ga je vprašal ozonec Radonjič.

»Še več kot to«, mu je odgovoril vladika. »Govoril sem to, kar govori vsi narod; kar čuti in si želi vse ljudstvo.«

Nato so ga vprašali, ali je res trdil, da bo prišlo do vojne med Rusijo in Ameriko in da so Jugoslovani izgubili Trst zaradi svoje zaslužnosti Moskvi, da so bili poraženi na mirovni konferenci in da so delili podporo UNNRA-e in Rdečega križa samo komunistom. Vladika je odgovoril:

»Prihizno tako sem trdil, toda ne samo jaz; kot dobro veste, trdi tako ves narod... Trst smo izgubili po zaslugi vaše-modre politike; vojna med Ameriko in Rusijo je neizbežna, a kar se Unrine podpore tiče, bi bilo med nami smešno o tem razpravljati, saj sami veste, kako je partija upravljala to poročilo...«

Nato so škofu očitali, da je v zvezi s četniškimi poveljniki v Bosni. Kočno so hoteli od njega še izjave o nekaterih pravosl. škofih srbske cerkve. Vedno pa jim je enako neustrašeno odgovarjal.

Zadnja obtožba se je glasila, da je škof Nastić napisal poročilo, v katerem

Boj zoper pijančevanje

Poljsko dobrodelno društvo Karitas je po navodilih poljskih škofov začelo veliko akcijo zoper pijančevanje, ki resno ogroža fizično, moralno in gospodarsko življenje naroda. Saj so v enem

Sv. Ciril in Metod, prosita za osvobojenje slovanskih narodov!

OKNO V SVET

Rdeči bratci in tovariši se lasajo

Evropski Kominform je zboroval v Bukarešti in je hudo obsodil: »tovariši« Tita, Kardelja, Djilas in Renkovića iz jugoslovanskega Centralnega komiteta komunistične stranke, češ da se ne drže »marksističnosleninske komunistične črte; ampak da so postali trockisti. Očita jim, da so preveč popustljivi proti kmetom na škodo delavskega proletariata, da so pustili utoniti komunistično vodstvo v »Ljudski front«, da so le na videz in zelo površno izvedli podpravljenje industrije, obrti in trgovine, da so uvedli v državo nekaj »turški režim« in celo zaprli dva »pravoverna komunistična moskovskega kova: Zujevića in Hebranga, še več, da so s svojo tajno policijo nadzorovali vse ruske vojske in civilne funkcionarje v Jugoslaviji, da so vodili nacionalno politiko namesto mednarodne in da se, povabljeni, niso hoteli odzvati ter se udeležiti zasedanja Kominforma v Bukarešti, pri katerem je imel glavno besedo tovariš Ždanov iz Rusije, ki mu pravijo »možgani centralne komunistične stranke«.

Zato so zbrani veljaki Kominforma iz Bolgarske, Romunske, Madžarske, Českoslovaške, Poljske, Francije in Italije pozvali jugoslovanske komunistične veljake, naj priznajo in obžalujejo našteje jim grehe, jugoslovanske pravoverne komuniste pa, naj izločijo iz svoje srede te garjeve ovce (torej komunistično izobčenje) ter naj izvolijo na njih mesto druge vrednejše moške (torej reformacija jugosl. komunističnega centralnega komiteta).

Svet je kar ostrmel, ko so radijske postaje 28. junija prinašale te novice. A, to ni tako nova stvar. Že od meseca marca se vleče napetost med jugosl. kom. centralnim komitetom in moskovskim središčem, a držali so jo tajno, le centralni komiteti satelitskih držav so bili iz Moskve obveščeni ter so Tita na to tudi opozarjali. Ker pa komunisti v Jugoslaviji ni klonil pred Moskvo, so v vsej tajnosti sklicali Kominform v Bukarešto in tam je bila izrečena obsodba in izobčenje nad Titom in njegovo družbo.

Vse je napeto pričakovalo, ali se bo Tito uklonil in zmolil confiteor in obudil kesanje. Ni minulo 48 ur in jugoslovanski komunisti so dali Kominformu odgovor, v katerem z ogorčenjem odklanjajo obsodbo, pobijajo vse očitke in pozivajo vse jugoslovanske komuniste, naj strnejo svoje vrste pod vodstvom svojih dosedanjih voditeljev, ki da so vsega zaupanja vredni moške. Na kratko povedano: beograjski gojenci so odpovedali slepo pokorščino svojim moštrcem v Moskvi.

V posebni noti so jugosl. komunisti objavili vzroke svoje odsotnosti v Bukarešti, namreč 1. ker so bili zelo nevljudno povabljeni, ne kot enakopravni člani, ampak kot obtoženci, ki naj se pridejo zagovarjati in 2. ker vse obtožbe slone na enostranskih napačnih informacijah in nikakor ne na resničnih dejstvih.

Ako ni vse to le umetno uprizorjena igra komunističnih partij v njih skrivne namene, bomo doživeli nevihto, ki bo ozračje razčistila.

Tito se »izobčenja« ni ustrašil. Priletel je z letalom v Beograd z Bleda in je takoj šel k seji Komunistične partije, da so določili program za njen kongres, ki se ima tamkaj vršiti 21. julija. Obravnavali bodo osem točk, ki so takó zanimive, da jih je vredno priobčiti. 1. Okrepitev in poglobitev politične edino-

samec mesecu popili v industrijskem mestu Lodzu za pol milijarde zlotov žganja. Karitas je pozvala vse ljudi do bre volje, naj zastavijo vse svoje moči, da bi se omejilo pijančevanje na Poljskem.

sti jugoslovanskih narodov. 2. Razvoj sodelovanja na vseh poljih med Jugoslavijo in Rusijo. 3. Okrepitev sodelovanja na vseh poljih z ostalimi ljudskimi demokracijami. 4. Tesnejša združitev Jugoslavije z Bolgarsko in Albanijo na podlagi narodne enakopravnosti. 5. Gospodarsko sodelovanje z vsemi državami, ki bi hotele sodelovati z Jugoslavijo v priznanju medsebojne enakopravnosti, neodvisnosti in načel statuta ZN. 6. Sodelovanje Jugoslavije z vsemi demokratičnimi narodi pod vodstvom Sovjetske republike proti imperialističnim silam v svetu. 7. Podpora Jugoslavije vsem deželam in gibanjem, ki se trudijo za mir, so nasprotna vmešavanju v splošne zadeve tujih držav in stremijo za miroljubnim sodelovanjem po načelih ZN. 8. Moralna in politična podpora jugoslovanskih delavskih slojev vsem delavskim gibanjem za demokracijo in za narodno osvoboditev ter vsem ljudstvom, ki se bore za svobodo, demokracijo in socializem.

Kakor se vidi iz teh točk, ima jugoslovanski komunisti namen, le v redkih točkah ugoditi zahtevam Kominforma. — Tako je n. pr. opuščen podarek važnosti kmečkega stanu v državi, a glede neodvisnosti v notranjih državnih zadevah, glede nacionalne in politične enotnosti svojih narodov, glede vmešavanja zunanjih organizacij v notranje razmere Jugoslavije, glede združitev Bolgarske in Albanije z Jugoslavijo na podlagi narodne enakopravnosti, glede gospodarskega sodelovanja Jugoslavije tudi z zapadnimi zavezniki itd. ni jugoslovanska kom. partija niti za las klonila pred Kominformom.

Jugoslovansko zlato

Istočasno s temi izrednimi dogodki v Beogradu so ZDA objavile, da so preklicale zaporo nad 55 milijoni dolarjev jugoslov. zlata, ki so bili do sedaj »zamrznjeni« v Ameriki.

S tem zlatom bo Jugoslavija plačala ZDA nekaj odškodnine za sestreljene ameriške zrakoplove, drugo bo lahko porabila za nakup strojev in drugih industrijskih proizvodov, ki ji tako priskrbijo in ki jih je zama pričačkvala iz Rusije.

Politični opazovalci domnevajo, da je ravno ta dogovor med Titom in vlado ZDA bil tisti veliki poglavitni greh, ki je povzročil nevoljo pri Stalinu in nato Kominformovo »izobčenje« Tita in njegovih tovarišev.

V Jugoslaviji je mimo, a prebivalstvu se pozna zaskrbljenost, kako se bo ta spor med rdečimi voditelji razvil. Ugibanja je tudi po svetovnem časopisju vse polno; bodočnost pozna pa le Bog, ki ga pa rdeči tajijo, a ima vendar vse vajeti svetovnega razvoja v svojih rokah.

Dokler ostane komunističen brezbožen, nam ni dobrega pričakovati, pa naj zmaga Tito ali Stalin.

Kdo je bolj pretkan?

Hitler je pred svojim koncem rekel zapadnim zaveznikom, ki so na vso moč podpirali ZSSR, naj ne mislijo, da bodo prekosili v modrosti satana in da naj se zavedajo, da bo Rusija njihovo lastno orožje uporabila proti njim samim. Zdi se, da se bliža čas, ko se bo izkazalo, kdo je bolj pretkan: ali sovjetska Rusija ali zapadne demokracije. Resnični ali le navidezni spor med Rusijo, ki se brez dvoma skriva za Kominformom, in med Titovo Jugoslavijo je osupnil ves svet in nihče ne more povedati, kaj ta reč pomeni, kaj se za njo skriva in kakšne posledice bo imela. — Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

Če bi ta spor dovedel do zasedbe Jugoslovanskega sveta, bi to bila katastrofa za vse civilizirane narode.

slavije od strani ruske armade, ki naj bi jo bil Tito zahteval, bi prišlo nad jugoslovanske narode brez dvoma še silno težke ure in ni izključeno, da bi bili zlasti obmejni Slovenci silno prizadeti.

Titini in togliattini ali razbita fratellanza

»Prim, dnevnik« je potegnil s Kominformom in Togliattijem in ne s slovenskim »nacionalistom« Titom, v čigar zagovor pravijo Titu zvesti komunisti, da vsa osvobodilna borba jasno priča, da je bila od vsega začetka internacionalno zamišljena in vodena, — kar pa znajo ti tovariši povedati opeharjem nemu borcu za narodno svobodo šele danes.

Jugoslovanski komunisti kličejo na pomoč Stalina

V dolgem brzojavu se klanjajo ruskemu diktatorju in mu pravijo, da je napravil za človeštvo »neizmerno veliko dobroga«, in mu izražajo zaupanje, da bo kmalu napravil, kar mu bo mogoče, da pride resnica o Titovi pravovernosti na dan. Ob koncu vzkljajo: »Živel tisti, ki nas je učil ljubiti sovjetsko zvezo, tovariš Tito in naš veliki prijatelj Stalin!«

Kandidat za predsedniško mesto v ZDA

V novembru t. l. bodo državljanji ZDA volili novega predsednika Združenih držav. Republikanci so te dni imeli v Filadelfiji svoj volilni zbor, ki naj bi izbral njih kandidata za to mesto. Izbran je bil Thomas Dewey, dosedanji guverner zvezne države New York. Kandidiral je že za predsednika države v letu 1944, a takrat so zmagnali demokrati in je bil izvoljen ponovno njih kandidat Franklin Roosevelt. Dewey ima 46 let in je hud nasprotnik vsakršne totalitarne diktature.

Demokratje še niso postavili svojega kandidata, a bo po vsej priliki imenovan Truman, dosedanji predsednik ZDA.

Govor republikanskega kandidata T. Deweya

Thomas F. Dewey je imenovanje sprejel in se zahvalil z govorom, katerega najznačilnejše odstavke prinašamo, ker kažejo bodoči program republikancev, če dobijo predsednika ZDA.

»Vi, izvoljeni zastopniki naše republikanske stranke, ste mi zopet podelili največjo čast — imenovanje za kandidata na mesto predsednika Združenih držav.

Danes gre za našo bodočnost, naš mir, naše blagostanje, našo svobodo.

Sama zmaga na volitvah ni naša naloga in naš cilj. Naša naloga je, da damo svoji zmagi pomen, ki bo ohranil povsod narode, ki hrepene po svobodi, in jih dvignil iz teme obupa na svetlo luč obečujoče se svobode.

Mi smo složna stranka. Našemu narodu je potrebna ista složnost.

Edinost mora biti temeljni kamen miru. Mir, ki je pridobljen v škodo svobode, je plačan predrago. Predvsem se moramo truditi, da z mirnimi sredstvi dosežemo in zgradimo svetovni red, ki naj sloni na zakonitosti in pravičnosti. Tak svet bo užival mir. To je glavna odgovornost, ki nam jo je poveril naš narod. To je glavna naloga, kateri smo se posvetili.

Našli smo sredstva, da svet lahko razbijemo na kose. Nismo pa še našli sredstev, ki bi nam omogočila, da združimo razbito duhovno enotnost sveta, da celimo njegove rane, da ustvarimo dobro družbo, skupnost ljudi dobre volje. Mi smo si izmislili plemenite načrte za novo ureditev sveta. Brez novega duha bodo molimo k Bogu, da nam dodeli polno mero tega duha v bodočnosti.

Mi želimo, da napreduje veliki tehnološki polet našega veka. Vpregli bomo atomsko energijo v korist popolnejšega življenja ljudstva. Ali je nekaj, kar je bolj važno kot vse to. Z vsa energijo, razumnostjo, ki sta jih sposobna človeško srce in um, moramo rešiti vprašanje utrditve pravičnega in trajnega miru v svetu in zagotoviti sebi in drugim narodom, ki gojijo nam podobne nazore, svobodo in možnost udeleževanja. Biti republikanec v tem času pomeni po mojem posvetitvi svoje življenja svobodi človečanstva. Dokler živi ena polovica sveta v svobodi in druga polovica v suženjstvu, moramo povsod z mirnimi sredstvi pomagati ljudem, da si prodobijo svobodo.

Mi smo proglasili za svoj cilj močno in svobodno Ameriko v svobodnem svetu svobodnih ljudi, ki svobodno izrekajo svoje mišljenje, svobodno razvijajo nove misli, svobodno objavljajo, kar verujejo, se svobodno gibajo, svobodno izbirajo svoje delo, svobodno izbirajo in uživajo plodove svojega dela, svobodno častijo Boga, vsak po svojih nazorih in po božji milosti. Kadar bodo te pravice utrjene v svetu, bodo tudi urednjeni trajni ideali republikanske stranke.

Vzori ameriškega naroda so tudi vzori republikanske stranke. Prižgali smo baklo tukaj v Filadelfiji, zibelki naše neodvisnosti. Prižgali smo baklo, ki naj zbudi večno upanje, da sme človek živeti svobodno v človeškem dostojanstvu in pred Bogom ter v božji ljubezni stati svobodno z glavo pokonci.

Tajna sovjetska policija slabša od nacistične

»Prebivalci sovjetskega področja Nemčije živijo pod režimom, ki se ne razlikuje od nacističnega«, je izjavil novinarjem Oskar Weigert, politik Weimarske republike, ki se udeležuje zdaj kot svetovalec vlade Združenih držav v San Franciscu konferenco Mednarodne organizacije dela.

Weigert je dostavil, da mu je izjavil prejšnji voditelj krščanske demokratske zveze v sovjetski coni, da je »skoraj boljše imcti opraviti z Gestapo kot s tajno sovjetsko policijo«. V kolikor smo poučeni o teh dveh strašnih človeških družbah, moramo reči, da se je ta gospod zares krščansko milo izrazil.

ODKOD STAVKE IN NEPRESTANE ZAHTEVE PO VEDNO VIŠJIH PLAČAH

V današnjih gospodarskih razmerah naše države so stavke popolnoma neupravičene in izhajajo ali iz želje, da bi se v državi ohranil in še povečal gospodarski kaos in prid komunizmu, ali iz pohlepa raznih delavcev in nastavljenecv po blagostanju, ki je v sedanjih gospodarskih razmerah kratko in malo nemogoče brez popolnega gospodarskega poloma. — Po naši misli bi morala država poiskati tiste, ki še ob sedanjih bedi toliko milijonov državljanov presvisoke dohodke in plače uživajo, raz-

košno živijo in tako med ubogim ljudstvom zavist vzbujajo. — In takim ljudem bi morala oblast z odločnimi ukrepi pomagati do tega, da se bodo zadovoljili s postenim vsakdanjim kruhom. Pravijo, da je v naši državi 2 milijona brezposelnih. Pravijo pa tudi, da ni malo družin, v katerih njeni člani zaslužijo do 100 in več tisoč lir na mesec. — Te reči so zelo nezdrave. Ali bi ne bilo prav, da bi s temi 100.000 lirami skromno živeli tri družine, namesto da dve družini stradata, medtem ko ena uživa več dobrin, kakor so za današnje razmere potrebne in dopustljive? Rodoljubi so samo tisti, ki znajo dopri našati žrtve za skupnost.

DOMAČE NOVICE

Nova maša v Podgori

Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla je daroval v Podgori svojo prvo slovesno sveto mašo č. g. Anton Prinčič iz Kozane v Brdih. Zaradi razmer, ki vladajo danes v naši deželi, ni mogel domov in tudi njegovi starši niso mogli na sinovo novo sv. mašo. Pa bili so naši Podgorci z g. župnikom tako dobri, da so sprejeli č. g. novomašnika kot svojega in mu omogočili lep spomin na njegov najlepši dan življenja. Lepo so ga pri slavlolu sprejeli, novi — v maju letos blagoslovljeni — zvonovi so mu pritrkovali in med številno asistenco tovarišev bogoslovcev, med res ubranim petjem podgorskega pevskega zbora ob spretni taktiki našega č. g. Reneria in lepem spremljevanju bivšega kozanskega organista g. Debenjaka je g. novomašnik prvič poklical Boga na oltar. Pridigal mu je preč. g. mgr. dr. Močnik, ki je polni cerkvi razložil, kako velikega pomena je, če ima kršč. ljudstvo mašnika v svoji sredi.

Podgorec vsa čast in zahvala za njih bratsko ljubeč in verno srce, ki se je izkazalo tudi v darovih, č. g. novomašniku pa obilo plodonosnih let v čast božjo in zveličanje duš!

Nova maša v Slov. Benečiji

V Kozici pri Sv. Lenartu je bila v nedeljo 27. junija nova maša, ki jo je daroval p. Emilij Chiuch (kajpada Čuk) iz Dolenjega. Novomašnik je iz zelo krščanske družine, ki je dala Cerkev že dve dobri redovnici. Vsa duhovnija je sprejela novega duhovnika kot velik dar božji. Pri zgodnji maši je vse ljudstvo pristopilo k sv. obhajilu, pri veliki maši pa so verniki poljubovali novomašniku roke in mu darovali obilno miloščino za misijone. Novomašnik je namreč član misijonske družbe »Della Consolata«, ki ima glavno hišo v Torinu. Zdaj ima Slovenska Benečija enega misijonarja na Kitajskem, p. Emilij Čuk je pa določen za Kenijo v Afriki.

Novomašniku — misijonarju želimo obilno žetev in mu priporočamo v molitve ožjo domovino, da bi ji Bog dal tako svobodo, kakršno zahteva krščanstvo za vse narode!

BRJE

V soboto dne 29. maja t. l. je na Brjah umrl v starosti 78 let krščanski oče Franc Ličen po osemdnevni težki bolezni. Svoje trpljenje je prenašal vdano v božjo voljo. V življenju je vztrajno molil in neprestano delal. Posebno je

bil priljubljen zaradi miroljubnosti in kretkosti. Dosti svojih moči je posvetil graditvi nove cerkve. Hodil je ob zapovedih Gospodovih brez graje. Enega svojih sinov je vzgojil za mašnika. Blagi pokojnik je bil previden na presv. R. Telo.

Kako so ga vsi cenili, je pokazala veslika udeležba znancev in prijateljev iz okoliških vasi pri pogrebu dne 30. maja. Vsem naj bo izrečena iskrena zahvala. Rajnemu Bog daj večni mir!

Nova zbirka pesmi

Prišla je novica, da dobimo v kratkem nov zvezek poezij našega znanega pesnika Venceslava Sejava.

Fant piše

»Danes sem bil priča prizoru, ki je bil zelo žalosten, če ga človek dobro premisli. Zjokal sem se prav bridko, kar je pri meni nekaj izrednega. Bila je namreč ves dan na okrajnem sodišču razprava proti nekemu nedolžnemu duhovniku, ki je služboval v Drežnici, doma pa je iz Breginja. Tisti, ki ga poznajo, pravijo, da je bil kakor Don Bosco. Napravil ni niti najmanj žalega nobenemu človeku, pa so mu že pred časom prepovedali maševati v cerkvi. Potem so ga zaprli in danes obsodili na 11 let prisilnega dela z drugimi kazenskimi dodatki. Primerilo se je, da sem šel v cerkev, meneč, da dobim tam sklep šmarnik kakor doma, pa je bila v cerkvi tema in tako sem bil žalosten že zaradi tega, ker sem hodil cel mesec k šmarnicam, nazadnje pa še slovesa od

te lepe pobožnosti nisem bil deležen. Ko tako užaljen grem proti..., vidim tiste ga duhovnika, kako ga peljejo proti jerči in kako on z rčko pozdravlja in blagoslovlja svoje dobre vernike, ki so prišli celo iz Drežnice, da bi ga zagovarjali, če bi kaj pomagalo. Stari možje so se vsi žalostni odkrivali svojemu dušnemu pastirju, ko je odhajal za železna vrata. V mraku je bilo videti, kako se jim on prijazno smehlja. Ko sem to videl, sem mislil, da se na glas zjočem v pričo vsega ljudstva. Bog nam pomagaj, da bomo imeli vsaj ob smrtni uri kakega duhovnika, ki nam bo nudil zadnjo tolažbo... Molite za nas tudi vi, ki uživate vsaj še versko svobodo, katera je pri nas samo še na papirju... Tu imamo največ kisle repe in koruznega kruha. Plača nam komaj zadostuje, čeravno zelo skromno živimo. Jaz imam 3.400 Din na mesec, pa ti povem, da moram presneto paziti, da ne porabim prežgodaj, dasi ne pijem in brez potrebe ne trošim.«

ZAPRTE DUHOVNE VAJE

za dekleta bodo letos pri č. ss. nozdrankah v Gorici od 22. do 26. avgusta. Podrobnejša navodila dobite pozneje.

SREDNJEŠOLSKA MLADINA

bo v nedeljo 11. julija ob 10. uri predpoldne v kinu Vittoria na Travniku proslavila zaključek šolskega leta s posebno prireditvijo. K njej vabi prav topla vse svoje prijatelje.

Redovništvo v Sloveniji pred vojno in sedaj

Casopisi so že mnogo pisali o našem narodu, tako da smo postali znani po vsem svetu. Pred vojno so nas Slovenci po svetu le malo poznali; saj so nas imeli le za Avstrijce ali celo za Srbe. Mnogi so se tudi čudili, da smo sploh katoličani.

Tudi dandanes imamo priliko pogostokrat slišati razne italijanske govornike, na žalost celo duhovnike in redovnike, ki v svoji nevednosti in nestrpnosti kažejo na Slovenijo kot na kako pogansko deželo brez krščanske omike. Dobro bi bilo, če bi ti ljudje šli za nekaj časa v te kraje, o katerih ne vedo nič lepega povedati, da bi se tamkaj naučili globokega verskega življenja. Neki komunist italijanske narodnosti se je po povratku iz Slovenije izrazil takole: »Da človek spozna pravo versko življenje, mora bivati nekaj časa v Sloveniji; tam so cerkve vsako nedeljo bolj polne vernikov kakor pri nas v Italiji ob največjih praznikih. Da, reči moramo: dasi smo majhen narod, vendar smo versko zelo visoko. Na to višino nas je povzdignilo poleg svetne duhovščine tudi redovništvo, to je moški in tudi ženski redovi, ki so pomagali svetni duhovščini pri delu za vedno večji podvig verskega življenja med Slovenci.

Pregled moških redovniških postojank

Poglejmo na kratko, kateri so najvažnejši redovi in družbe v Sloveniji. Franciskani so imeli pred vojno svoje postojanke: v Ljubljani na Marijinem trgu (provincijska hiša), na Viču, v Šiški, pri Sv. Cirilu in Metodu v Bežigradu, potem Brezje (Marijina božja pot), Kamnik, Novo Mesto, Nazarje, Nova Stifka, Sv. Trojica v Slovenskih goricah,

Brežice, kjer so jim Nemci podrli cerkev. Ročno pri St. Vidu nad Ljubljano, kjer so imeli svojo tiskarno.

(Se nadaljuje)

DAROVI:

M. K. Urhu za pošto iz Amerike 500; zavedne slovenske matere iz Steverjana z željo, da bi vsaka hiša naročila »Slov. Primorca«, 2000; P. K. za varstvo pred časnim in večnim ognjem 120; N. N. od Tilmenta 500; zavedna žena v zahvalo Sv. Duhu za razsvetljenje 200 L.

Trije duševni delavci 3 leta naporenega dela v vrednosti 720.000 lir, če bi se njihovo delo plačevalo samo približno tako, kakor se plačuje delo cestnih posmetarjev. S tem darom so ohranili do danes list pri življenju. Koliko pa si žrtvoval za katoliški list ti, katoliški laik ali duhovnik? Vsem dobrotnikom naj Bog stoterno povrne! Prav posebnega blagoslova želimo tistim, ki so zaradi našega lista in katoliških načel, katera razglasa in brani, zaničevani in preganjani. Zavest preganjanja zaradi dobre stvari človeka osrečuje in ga Kristusu samemu zelo približuje. Želimo si še mnogo požrtvovalnih delavcev za naš list, da se bo mogel še nadalje srčno boriti na desno in levo do zmage resnice in pravice.

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:

K prispevkom iz Podgore dostavljamo še 5 kg riža, 5 kg fižola in 2 kg testenin; Milka Marinič 110; Marija Pirih 135; Jug 60; Čotič Ivan z Vrha št. 13 100; Ludvik Lukežič 1000; Vladimir Lukežič 1000 L. — Srčna hvala!

Odgovorni urednik

Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna — Gorica

„TIGRI“ - APOSTOLI

20

»Da, pa šele potem, ko si postal ti naš vodja. Pri tebi je vedno kaj posebnega. Nikdar ni dolgega časa. Z vsakim izmed nas lepo izhajaš. Vsa ve, da misliš dobro z njim in ne gledaš na svojo korist. Kako neki moreš biti vedno tako vesel in razigran? Saj nimaš lepšega življenja od nas! Kaj te res ne boli kakor nas, če kaj ne gre v redu in človek ne ve, zakaj je sploh na svetu?«

»Oh, to je bilo prejšnje čase kdaj, Sergij, pa je na mah prenehalo.«

»Kdaj pa, Miša? Ali si iznašel kak lek? Le povej nam, če misliš res dobro z nami! Saj ga ne bomo nikomur izdali!«

»Zdaj še ne!« Pavel vrže pogled na speče tovariše, nato vstane in prime za kopalne hlačke. »Pridite, se bomo kopalni! Sonce je tako žarko in gorko. Prav veselo bo brstiti po vodi. Kdo gre z menoj?« Poleg Sergija se dvigneta še dva tovariša, ki sta se prej udeležila pogovora. Pavel zbudi tudi brata, da gre z njimi.

Kake četrte ure se fantje podé po valovih sem in tja in se skušajo drug drugega potisniti pod vodo. Med njimi je še najbolj razposajen Pavel, kakor da bi prav hotel pokazati, da je v njem neukročeno veselje do življenja, ker jim bo kmalu nato odkril svojo skrivnost.

Ko stopijo slednjič med krikom in smehom iz vode, poležejo v mehko travo in puste, da jih sonce obseva.

»Miša, zdaj nam pa moraš odkriti svojo skrivnost.« prosi Sergij. »Saj ni tu nikogar, razen tvojih ožjih prijateljev!«

»Naj bo torej! Povem vam. Je nekaj prav velikega! Dimitrij, pusti nas same za kakšne pol ure! Saj ti že veš to.«

Mali razume, kaj hoče brat povedati, se splazi počasi za neki grm in začne s prav gorečim srcem moliti. Kako naj bi se ljubi Bog ustavljal temu čistemu fantovskemu srcu!

»Kar naravnost vam povem, kaj je ta skrivnost. Jaz sem kristjan in živim tudi kot kristjan. To je vse!«

Kakor bi jih pičil obad, skačejo zdaj fantje okoli in strme v drznega govornika. Nato se priplazijo bliže in na trebuhu ležeč poslušajo. Pavel čepi pred njimi in objema z rokama obe kolena.

»Glejte, pravim vam to odkritosrčno, ker vam zaupam. Najboljši moji prijatelji ste in se vas torej ne bojim. Vedeti pa morate, kje najdete pravo srečo.«

»Neverjetno,« pravi Sergij ves razdražen. »ti si torej kristjan!? Od tebe nismo kaj takega pričakovali. Mislili smo, da je krščanstvo le kako tolažilno sredstvo za stare ljudi, ki ne morejo od življenja ničesar več pričakovati, ampak za zdravega, močnega, življenja željnega fanta...?«

»Ravno za fanta je krščanstvo najbolj koristno. V njem ravno dobim moč, da hodim prosto in veselo

skozi življenje. Saj se še spominjate onega večera, ko smo moje izdajstvo nad lastnimi starši zalili z vinom. S tistim večerom se začne moja zgodba.«

Fantje poslušajo napeto besede prijatelja. Ko nastopi v povesti duhovnik kot rešitelj, mrmrajo pred se: »To je junak, kakor je zapisano v knjigi.«

Pavel jim pripoveduje še o svojem dušnem stanju in očitaniu vesti v noči... Sergij prikima:

»Da, ravno tako je. Tudi sam sem že skušil. Srce hoče z vsa silo le dobro, pa je vse izročeno slabemu!«

»Poslušaj zdaj, Sergij! To je bilo takrat zadnji krat. Od takrat ni bilo več tega!«

»Kaj si storil proti temu? Pripoveduj naprej!«

In Pavel jim govori o nočnem obisku v revni podstrešni sobici svojega rešitelja, o njegovi dobroti in prijaznosti, o sredstvih, ki mu jih je dal, končno tudi o svojem krstu in o svojih junaških delih, ko je nosil Kristusa po mestu. Fantje poslušajo in se čudijo, milost božja pa nalahko že trka na njih srea. Za trenutek je vse mirno, potem reče Sergij: »Verjamemo ti, ti nisi še nalagal. Ampak kako je to, da nam hočejo krščanstvo izruti iz srea, če vendar dela človeka tako prostega in veselega?«

»Ker ni dovolj, da si le kristjan po imenu. Kot kristjan moraš tudi živeti, če hočeš okusiti to moč, ki je v njem. Za tako življenje pa imajo le redki srčnost in vztrajnost. Srčnost morate pokazati tudi v tem, da se res hočete okoristiti z mojo skrivnostjo!«

(Nadaljevanje)